

17.12.2020

Ohje diagnoosikoodien käyttämisestä COVID-19-virusinfektion kirjaamisessa

Tämä ohje korvaa COVID-19-diagnoosien kirjaamisesta 27.2.2020 ja 30.3.2020 terveydenhuollolle sekä suun terveydenhuollolle 2.4.2020 annetut ohjeet.

Uusittu diagnoosien kirjaamisohje vastaa nykyisiä testaamiskäytäntöä ja testimenetelmiä. Ohjepäivityksessä on lisätty joulukuussa 2020 käyttöön otetut diagnoosikoodit U08.9, U09.9 ja U10.9.

Diagnoositietoja käytetään epidemiatilanteen seuraamiseksi, joten niiden oikea kirjaaminen on erityisen tärkeää. Mikäli koodeja ei löydy käytössä olevasta tietojärjestelmästä, tulee olla yhteydessä oman toimintayksikön tietohallintoon.

Ohjeet diagnoosikoodeista ja kirjaamisesta on ryhmitelty seuraavasti:

- Taulukko oikean diagnoosin valitsemiseksi
- Akuutti COVID-19-virusinfektio
- Altistuminen ja COVID-19-virusinfektion poissulku
- COVID-19-virusinfektion jälkitila
- ICD-10-diagnoosien ja ICPC-2-käyntisyiden vastaavuudet
- COVID-19-virusinfektio suun terveydenhuollossa

Pyydämme jakamaan ohjeen potilaskertomusmerkintöjä tekeville terveydenhuollon ammattilaisille.

Taulukko oikean diagnoosin valitsemiseksi

Potilaan oireet	Potilaan esitiedot	Laboratoriotulos	ICD-10-diagnoosi
Oireet sopivat COVID-19-infektioon		PCR + tai antigeenitesti +	U07.1
		PCR -, antigeenitesti -, vasta-aine +	U07.2
		PCR -, antigeenitesti -, vasta-aine -	Muu soveltuva diagnoosi tai U07.2*
		Ei tutkittu	U07.2
Ei oireita tai oireet eivät viittaa COVID-19-infektioon	Todennäköinen altistuminen	PCR + tai antigeenitesti +	U07.1
		PCR -, antigeenitesti -, vasta-aine +	R76.0
		PCR -, antigeenitesti -, vasta-aine - tai laboratoriotulokset ei ole otettu	Z20.8
	Ei altistumista	PCR + tai antigeenitesti +	U07.1
		PCR -, antigeenitesti -, vasta-aine +	R76.0
		PCR -, antigeenitesti -, vasta-aine -	Z11.5

* Diagnoosia U07.2 voi käyttää, jos oireisella potilaalla esitiedot, kliininen kuva ja muut löydökset viittaavat infektiolääkärin arvion mukaan selvästi akuuttiin COVID-19-virusinfektioon, vaikka PCR- ja antigeenitutkimuksen tulokset jäävät negatiiviseksi.

Akuutti COVID-19-virusinfektio

1. **Nukleiinihaponosoitusmenetelmällä (PCR) tai antigeenitestillä varmistetun** COVID-19-virusinfektion kirjaamisessa tulee käyttää ICD-10-diagnoosikoodia
U07.1 COVID-19-virusinfektio, laboratoriotutkimuksella varmistettu
 - Suositeltavaa on kirjata diagnoosin varmuusasteeksi **Todennäköinen tai varma**.
2. COVID-19-virusinfektion **epäilyn** ICD-10-diagnoosikoodi on
U07.2 Epäily COVID-19-virusinfektiosta, ei varmistettu laboratoriotutkimuksella
 - Diagnoosia **U07.2** käytetään, jos lääkäri pitää COVID-19-infektiota todennäköisenä potilaan esitietojen ja oirekuvan perusteella, kun taudinaiheuttajaa ei ole selvitetty PCR- tai antigeenitutkimuksella tai niiden vastaus ei ole valmistunut.
 - Diagnoosia **U07.2** voi käyttää myös, jos infektiolääkärin arvion mukaan oireisen potilaan esitiedot, kliininen kuva ja muut löydökset viittaavat selvästi akuuttiin COVID-19-virusinfektioon, vaikka PCR- tai antigeenitutkimuksen tulos jää negatiiviseksi.

Mikäli potilaalta otetaan COVID-19-näytteet ja **vastausten perusteella kyseessä ei ole** COVID-19-infektio, käytetään jatkossa muuta soveltuvaa diagnoosikoodia.

Erikoissairaanhoidon osastohoitojaksoilla infektion vaikeusasteen ja potilaan kokonaistilanteen kuvaamiseksi suositellaan käyttämään päädiagnoosina potilaan taudinkuvan mukaista diagnoosia ja sivudiagnoosina COVID-19-diagnoosia U07.1 tai U07.2, esim.

- Päädiagnoosi **J12.8 Muu viruskehkkokuume**,
sivudiagnoosi **U07.1 COVID-19-virusinfektio, laboratoriotutkimuksella varmistettu**
 - Päädiagnoosi **J96.0 Akuutti hengitysvajaus**,
sivudiagnoosi **U07.1 COVID-19-virusinfektio, laboratoriotutkimuksella varmistettu**.
3. COVID-19-virusinfektioon liittyvän **usean elinjärjestelmän tulehduksellista** oireyhtymää kuvaava diagnoosi on
U10.9 COVID-19-virusinfektioon liittyvä usean elinjärjestelmän tulehduksellinen oireyhtymä, tarkemmin määrittelemätön
 - Diagnoosi tehdään erikoissairaanhoidossa. Se sisältää sytokiinimyrskyn, Kawasakin taudin kaltaisen oireyhtymän ja lasten tulehduksellisen usean elinjärjestelmän oireyhtymän (PIMS tai MIS-C), joilla on ajallinen yhteys COVID-19-virusinfektioon.
 - Diagnoosi ei sisällä mukokutaanista imusolmukeoireyhtymää (Kawasaki), jonka ICD-10-koodi on M30.3.

Altistuminen ja COVID-19-virusinfektion poissulku

4. COVID-19-virusinfektioille varmuudella tai suurella todennäköisyydellä **altistuneita oireettomia henkilöitä** hoidettaessa käytetään ICD-10-koodia **Z20.8 Muun taudin tartunnan mahdollisuus**.
5. Jos potilaalle tehdään laboratoriotutkimuksia COVID-19-virusinfektion **poissulkemiseksi** seulontatarkoituksessa tai muuhun sairauteen viittaavien oireiden yhteydessä, käytetään ICD-10-koodia **Z11.5 Muihin virustauteihin kohdistuva seulontatutkimus tai**
 - Mikäli seulontatarkoituksessa otettu PCR- tai antigeenitutkimus on positiivinen, käytetään ICD-10-koodia **U07.1 COVID-19-virusinfektio, laboratoriotutkimuksella varmistettu**.
 - Mikäli seulontatarkoituksessa otetuissa oireettoman potilaan näytteissä todetaan COVID-19-vasta-aineita, käytetään ICD-10-koodia **R76.0 Suurentunut vasta-ainetiitteri**.

COVID-19-virusinfektion jälkitila

6. **U08.9 Aiemmin sairastettu COVID-19-virusinfektio, tarkemmin määrittelemätön**
 - Koodia voidaan käyttää ilmaisemaan aiemmin sairastettu, vahvistettu tai todennäköinen COVID-19-virusinfektio, joka vaikuttaa terveydentilaan, mutta henkilöllä ei ole enää akuutin COVID-19-virusinfektion oireita.
 - Diagnoosia U08.9 käytetään, kun kuvataan henkilön terveydentilaa, mutta kyseessä ei ole ajankohtainen sairaus tai vamma. Tällöin henkilöllä ei enää ole oireita, mutta sairastettu COVID-19 liittyy käynnin syyhyn.
 - Koodia ei tule käyttää kuolintodistuksissa välittömänä eikä peruskuolemansyynä.
7. **U09.9 COVID-19-virusinfektion jälkitila, tarkemmin määrittelemätön**
 - Tätä **lisäkoodia** voidaan käyttää kuvaamaan henkilön terveysongelmaa, jolla on yhteys COVID-19-virusinfektioon. Koodia ei käytetä silloin, kun henkilö parhaillaan sairastaa akuuttia COVID-19-virusinfektiota.
 - Diagnoosia U09.9 käytetään toisen diagnoosikoodin ohella **lisädiagnoosina** silloin, kun potilaalla ei enää ole akuutin COVID-19-virusinfektion oireita. Tällainen diagnoosi voisi olla esimerkiksi R43.0 Hajuaistittomuus.

ICD-10-diagnoosien ja ICPC 2 -käyntisyiden vastaavuudet

ICD-10-diagnoosi		Käyntisy ICPC 2 -luokituksella	
U07.1	COVID-19-virusinfektio, laboratoriotutkimuksella varmistettu	R83	Hengitystieinfektio, muu
U07.2	Epäily COVID-19-virusinfektiosta, ei varmistettu laboratoriotutkimuksella	R83	Hengitystieinfektio, muu
Z20.8	Muun taudin tartunnan mahdollisuus	A23	Sairauden riskitekijä, määrittämätön
Z11.5	Muihin virustauteihin kohdistuva seulontatutkimus	A33	Yleiset ja epämääräiset, Mikrobiologinen/immunologinen koe
R76.0	Suurentunut vasta-ainetiitteri	A91	Poikkeava tutkimustulos, muu
U08.9	Aiemmin sairastettu COVID-19-virusinfektio, tarkemmin määrittelemätön		Käytetään käyntisyihin sopivaa koodia, esimerkiksi oirekoodia.
U09.9	COVID-19-virusinfektion jälkitila, tarkemmin määrittelemätön		Käytetään käyntisyihin sopivaa koodia, esimerkiksi oirekoodia.
U10.9	COVID-19-virusinfektioon liittyvä usean elinjärjestelmän tulehduksellinen oireyhtymä, tarkemmin määrittelemätön		Käytetään käyntisyihin sopivaa koodia, esimerkiksi oirekoodia.

Lääkäreiden tulee käyttää ensisijaisesti ICD-10-koodeja ja hoitajien ICPC 2 -koodeja.

COVID-19-virusinfektion kirjaaminen suun terveydenhuollossa

Suun terveydenhuollossa COVID-19-virusinfektiota sairastava potilas on vastaanotolla ensisijaisesti muun syyn kuin COVID-19-virusinfektion vuoksi (esimerkiksi hammastulehduksen vuoksi), joten koodeja käytetään tavallisimmin sivudiagnoosina.

COVID-19-virusinfektioille on kaksi ICD-10-diagnoosikoodia:

***U07.1 COVID-19-virusinfektio, laboratoriotutkimuksella varmistettu ja
U07.2 Epäily COVID-19-virusinfektiosta, ei varmistettu laboratoriotutkimuksella.***

COVID-19-virusinfektioille varmuudella tai suurella todennäköisyydellä altistuneita oireettomia henkilöitä hoidettaessa käytetään ICD-10-koodia **Z20.8 Muun tartuntataudin tartunnan mahdollisuus**.

Näiden diagnoosien käyttämisestä on tarkemmat ohjeet edellä kohdissa 1, 2. ja 4. Muita COVID-19-infektioon liittyviä koodeja käytetään yllä olevien yleisten ohjeiden mukaisesti.

Lisätietoja: sotetiedonhallinta@thl.fi